

KING LEAR JUNIOR
Toneelgroep Amsterdam
Seizoen 1990/1991

Voor *King Lear Junior*, een jeugdproductie van Toneelgroep Amsterdam onder regie van Alize Zandwijk hebben John van Gelder en Mieke Julien een abstracte dialoog in gebarentaal gemaakt voor de nar en de koning en deze met de acteurs ingestudeerd. De gebarenssequens is gecreëerd met emotionele overdracht en visuele schoonheid als uitgangspunt.

De voorstelling vindt plaats in de Bovenzaal van de Stadsschouwburg in Amsterdam.

King Lear Junior opent met een still, een bevroren beeld, waarbij de personages in groepjes naar elkaar kijken en zo de basisconflicten van het stuk tonen. Dan keert de groep zich plots naar het publiek. En meteen wordt duidelijk dat het publiek dicht op de huid van de spelers zal zitten. De bovenzaal van de Amsterdamse stadsschouwburg geeft alle kansen aan een dergelijke intimiteit. De enscenering is gewild sober en alle aandacht gaat naar een zo gewoon mogelijke zeggingswijze van de tekst die alleen vanuit een persoonlijke emotionaliteit van de spelers wordt ingevuld. De rollen worden dicht op het lijf gehouden. Er wordt naar een zekere stileringswijze gestreefd zowel in de karakterisering als in de vormgeving. Personages zijn herkenbaar aan een bepaald fysiek teken : de brede glimlach van Cordelia, het loeren van Edmund, het uitgestreken gezicht van Goneril, het geniepige lachje van Oswald, de elementaire gebarentaal van de stomme man (ook hier wordt de nar zijn verbaliteit ontnomen). De ouderdom van Lear wordt sober maar treffend aangeduid doordat hij zich tweemaal verslikt in een glas wijn. Stileringswijze is er ook in de vormgeving : de bewegingen en de configuraties van de personages zijn gewild. Op een sobere maar suggestieve wijze wordt gebruik gemaakt van de weinige attributen op de scène. De gewelddadige scènes (het ogen uitsteken van Gloucester, de storm) worden begeleid met pianospel en collectieve zang. De vormen van stileringswijze helpen de afstand te dichten tussen de tekst en de ervaringswereld van de jongeren. De kracht van de enscenering is de jeugd van de spelers, het vertrouwen dat zij hebben in hun aanwezigheid en in de aanwezigheid van de anderen. Een poëtische en ontroerende voorstelling.

Erwin Jans

Etcetera, 1990-03, jaargang 8, nummer 29, p. 24-29

http://theater.uantwerpen.be/etc/page.py?f=1990-03_jg8_nr29_24-29.xml

Regie	Alize Zandwijk
Dramaturgie	Hans van den Boom
Productie	Bob Logger
Choreografie	Jolanta Zalewska
Decorontwerp	Nelleke Zandwijk
Lichtontwerp	Peter Pieksma
Uitvoerenden	Brahim el Khatabi, Frithjof Kalf, Stephan van der Kist, Redbad Klynstra, Sabine Koning, Ellik Bargai

KING LEAR JUNIOR

Dialogo in de Nederlandse Gebarentaal tussen de koning en de nar

Blz. 18 en 19

NAR

samen-samen-samen-samen	V-hand
kijk naar mij	V-hand
werken - staking (3x)	S-hand

KONING

ik kijk	1-hand en V-hand
---------	------------------

NAR

hou van – stop – abstract	B-0-hand
hou van - stop – abstract	B-0-hand
lief-lief	B-0-hand
hou van	B-0-hand
geven	B-0-hand
beeld	B-0-hand
frustratie	S-hand
emancipatie	S-hand
durven	S-hand
onmogelijk	S-hand
tegen	S-hand

KONING

een sombere nar	C-hand; C-hand ⇔ S-hand
-----------------	-------------------------

NAR

(koning volgt gebaren)	
vriend-vriend-vriend-vriend	B-0-hand
vlinder	B-0-hand
verwarring	B-0-hand
vasthouden	S-hand
beschermen	S-hand
tegen	S-hand
(loopt naar koning en zet deze zijn hoed op)	

KONING

(gooit hoed af)	
noem jij me nar jongen	C-hand ⇔ S-hand
(maakt gebaar voor nar)	

NAR

nar	
(pauzeert even)	
geboorte	B-0-hand
baby wiegen	B-0-hand (hoofdje van de baby: S-hand)
(vuist omhoog, slaat vuist)	

NAR
verwarring
psyche (Lear's schaduw) 5-hand
B-0-hand

Bladzijde 22

NAR
doorgaan B-0-hand
oogkleppen B-0-hand
open B-0-hand
ruzie 1-hand
beledigen 1-hand
praatjes maken 1-hand
durven S-hand
wild S-hand

KONING
onschuld T-hand
gevoel B-0-hand
gewond B-0-hand
schamen B-hand (licht gebogen)
lief B-hand (licht gebogen)

NAR
zeggen 1-hand
onschuld T-hand
gevoel B-0-hand
gewond B-0-hand
schamen B-hand (licht gebogen)
lief B-hand (licht gebogen)
dromen (samen met koning) 5-hand
vriend (samen met koning) B-0-hand
bedorven open-snavel-hand ⇒ dichte
doen open-snavel-hand ⇒ dichte

KONING
gewond B-0-hand

NAR
bloed 5-hand
geduld S-hand
volgen 1-hand
scheiden A-hand

KONING
scheiden A-hand
concurrentie A-hand

NAR
niet makkelijk B-0-hand

KONING serieus	V-klauw-hand
NAR serieus afhankelijk	V-klauw-hand V-klauw-hand
KONING verraad	T-hand
NAR lesgeven steun	T-hand en B-1-hand S-hand onder B-0-hand
KONING steun (naar beneden drukken) eenzaam (vinger blijft)	S-hand onder B-0-hand
NAR ontmoeting (vingers nar en koning samen)	1-hand
KONING onderdak (maakt dak boven zijn hoofd)	B-0-hand
NAR karakter	gebogen B-0-hand
KONING karakter	gebogen B-0-hand
NAR advies	geld-hand
KONING vragen	gebogen B-0-hand